

Færdsel med og blandt dyr

Brugen af dyr til afgræsning rummer risikoen for både interessekonflikter og sammenstød

Af Tom Andersson

tom.andersson@nordjyske.dk

I TAKT med, at store dele af naturplejen over hele landet i stigende omfang løses med forskellige former for afgræsning med både får, heste og kvæg, kommer også helt automatisk situationer, hvor veje og stier krydser eller bliver en del af en indhegning. Og dermed opstår også igen automatisk situationer, hvor der kan forekomme både interessekonflikter og sågar egentlige konflikter af forskellig art.

På Læsø såvel som mange andre steder i landet har det også været tilfældet. Ridestier, vandrestier, cykelruter og forskellige former for veje er pludselig blevet en del af et større eller mindre hegn, hvor der i perioder går forskellige former for dyr.

Mange steder har man bevaret muligheden for trafik

Mange steder - som her ved Jegens - står både hegn og veje under vand, men kan som det ses sagtens passeres...

igennem og inden i hegnet. På Læsø er det langt hen ad vejen løst med færreste for den kørende trafik, ligesom er etableret låger og gennemkørselsmuligheder for hestevognstrafikken. For ridefolket er der i samarbejde med den lokale rideforening opsat en lågeform, som kan åbnes af rytteren fra heste-

ryg, ligesom der er omlagt nogle stier, således at der er kommet ny muligheder for at ride i og omkring hegne. Ikke alle ryttere er glade for at ride steder, hvor der går løst kvæg, fordi hestene kan blive forskrækket, mens andre ikke har problemer med det.

Sammenstød med fatal udgang

En af de ting, som rummer en potentiel risiko for konflikter, er når hundelufferne vælger at tage hunden med i et hegn, hvor der går kvæg. Der har været et par episoder rundt om i landet det seneste års tid, hvor færdsel med hunde i hegn med kvæg

har medført desværre fatale sammenstød. Senest hvor en hund blev trampet ihjel af en flokkør.

I den aktuelle situation maner biolog Jan Højland fra Naturstyrelsen dog til besindighed og mener ikke, at man skal være bange for at færdes på arealer med dyr, som han vurderer som meget fredelige dyr:

”Vi anbefaler, at når man går ind i fold med dyr, skal man vise dyrene respekt, ikke være opsøgende og holde god afstand. Hvis man kommer for tæt på, så overskrider man en zone, hvor de føler sig knap så sikre og ændrer måske deres adfærd i forhold til, hvordan de ellers opfører sig”, har Jan Højland blandt andet udtalt. I løbet af foråret 2018 skulle der komme en oplysningskampagne fra Naturstyrelsen om hvordan man færdes blandt dyr på græs.

På Læsø har der blandt andet på de sociale medier været en del debat omkring problematikken. Flere mener, at det er almindelig kendt, at man ikke tager en hund med i en indhegning, hvor der går kvæg, mens andre holder på, at der skal være uhindret adgang til naturen. Uanset hvad er færdsel med hund i natur underlagt helt klare regler. Naturstyrelsen skriver blandt andet på sin hjemmeside, at ”hunde skal som udgangspunkt altid være i snor i naturen. Det skyldes, at hunden kan være en stressfaktor for naturens vilde dyr og til gene for andre friluftsgæster.”

Der skal være plads til alle

Alf Thomsen er driftsleder ved Læsø Lodsejerforening og har blandt andet ansvaret for dyrene og hegnene på en del af Læsø, og han mener

Galloway-kvæg er nogle af de dyr, som anvendes til naturpleje på Læsø - her er de dog hjemtaget fra hegnene for vinterfodring.

Vi vil have små villaer

DE DANSKE huskøbere går efter små villaer, viser nye tal fra Boligsiden.dk. For mens antallet af villaer til salg på under 150 kvadratmeter er faldet markant de seneste fem år med omkring 5.000, er udbuddet af de store villaer stort set forblevet uændret. Årsagen til dykket

er et øget antal handler.

Faldet skal ses i lyset af, at det samlede boligudbud fortsat falder. Det gælder 3,4 procent for huse siden oktober 2016, og alene i løbet af den seneste måned lyder faldet på 0,3 procent, hvilket stiller sig på skuldrene af et fald på 0,5 procent i forrige

måned.

- At antallet af de små huse til salg falder, er ikke en én til én konsekvens af et samlet fald i udbuddet. Fordi antallet af de store huse forbliver stabilt, kan vi konkludere, at interessen for færre kvadratmeter ganske enkelt har været stigende de sene-

ste fem år. Der bliver med andre ord solgt langt flere små villaer end tidligere, siger Birgit Daetz, der er kommunikationsdirektør hos Boligsiden.dk.

Hvor andelen af de små villaer for fem år siden udgjorde 55 procent af det samlede udbud af villaer,

gælder det nu kun halvdel.

Årsagen til faldet skal blandt andet findes i den økonomiske udvikling. I perioden efter finanskrisen var det ikke kun salget af dyre boliger, der dalede, det gjaldt også de mere rummelige af slagsen.

- Når boligkøberne bliver pressede på økonomien, bliver der taget færre chancer, og boligkøbet bliver derfor langt mere realistisk og armbevægelserne mindre. Forhold som udgifter til energiforbruget og det generelle vedligehold bliver en større faktor i overvejelserne, og

i hegn

som udgangspunkt, at der skal være plads til alle:

- Helt grundlæggende mener jeg, at der skal være plads til alle – det vil sige både folk på cykel, til fods, til hest og med og uden hund. Der skal så også være plads til de afgræssende dyr, og i de perioder, hvor der er dyr i hegne, skal der naturligvis tages hensyn til det. Man skal hele tiden holde sig for øje, at vi har med dyr at gøre, og de reagerer jo på deres omgivelser. Og har vi fx køer med kalve i en indhegning, så vil disse køer helt naturligt være meget opmærksomme på eventuelle trusler mod deres kalve. Og i den sammenhæng er en hund jo et potentielt rovdyr. Men andre steder går der i perioder kun stude, som jo ikke er beskyttende på samme måde.

Hvis man vælger at tage sin hund med i et hegn, hvor der går dyr, skal man naturligvis være opmærksom, og som biologen fra Naturstyrelsen anviser, holde god afstand og ikke være opsøgende. Alf Thomsen er også klar i sin anbefaling:

- Hvis man går med sin hund skal den jo være i snor, og kommer man for tæt på fx en flok kvæg, så er bedste råd altså for det første ikke at være for tæt på sin hund, for så risikerer man selv at blive den udsatte part. Og for det andet kan man være nødt til at slippe hunden, som så af selv sig vil flygte ud af heg-

net, hvor man så naturligvis skal have fat på den igen.

Skiltning og information

Men Alf Thomsen mener også, at man sagtens kan blive bedre til at informere og skilte bedre, en holdning, der deles af Henning Johansen, som er formand for Lodsejerforeningen.

- For kvæget er en hund en ulv, og derfor en potentiel trussel, så i min optik skal man virkelig tænke sig godt om, hvis man vælger at gå med sin hund i et hegn, når der i øvrigt stadig er masser af andre muligheder for at lufte hunden i Læsøs natur. Når det er sagt, så er der ingen tvivl om, at vi skal blive bedre til at informere og skilte. Man kunne sagtens forestille sig, at vi kunne informere på forskellige medier om hvad der går hvor, hvornår der som nu på denne årstid ingen dyr er i en del af hegne, fordi de er taget hjem til vinterfodring, og hvornår der fx går køer med kalve, lyder det fra Henning Johansen, som samtidig fortæller, at man i 2018 har planer om i samarbejde med blandt andet Flemming Strøm at informere mere konkret via Facebook om de enkelte hegn, hvilke dyr, der går der, og hvordan man som bruger skal forholde sig.

En skræddersyet passage til glæde for hestefolket, som kan åbne lågen uden at stige af - hvilket dog næppe er relevant her.

historisk set betyder det, at interessen for mindre boliger stiger, når samfundsøkonomien daler, siger Birgit Dætz.

Udviklingen siden 2012 skal derfor ses som en efterreaktion på finanskrisen, hvor boligkøberne var ganske forsigtige. I løbet af de

seneste tre år har der dog været en stigning i både priser og i antallet af handler, hvilket vidner om en tilbagevendt optimisme og købelyst.

Chutikan

Stier og veje brydes mange steder af nyetablerede hegn og det kan give konflikter, selv om de fleste er enige om, at der skal være plads til alle.

EFTERSKOLERNES AFTEN

Besøg en eller flere af de NORDJYSKE EFTERSKOLER

ONSDAG den 10. januar kl. 18.00-21.00

